

Nyílt levél a Magyar Rektori Konferenciához

A Nemzeti Felsőoktatásról szóló törvény új rendelkezésével az egyetemi, főiskolai tanulmányaikat korábban sikeresen elvégző, ám a törvényben előírt nyelvtudás hiányában végzettségüket megszerezni nem tudó tízezrek problémájának átmeneti kezelésére nyit utat. Valós társadalmi problémával állunk szemben, melynek érdemi kezelése a törvény alapján az egyetemek vezetőire hárul.

Hálátlan ez a szerep, hiszen az egyének rövidtávú problémájára kínálgató megoldások nyilvánvalóan szembe kerülnek az intézményekben folyó oktatást meghatározó alapelvekkel, az általános értékek és hosszú távú érdekek érvényesülésével.

Hálátlan ez a szerep azért is, mert a helyzet kialakulásáért viselt felelősségben - az oktatáspolitikai és a közoktatásban közel ezerórányi, államilag finanszírozott nyelvtanítást sehogyan sem hasznosító diákok mellett - osztoznak az egyetemek is. Számos intézményben a legutóbbi években sem érvényesült az a nyilvánvaló felismerés, hogy **a felsőoktatás elsődleges feladata már nem az idegen nyelvek megtanítása, hanem azok használatának elősegítése. Elfelejtődött, hogy a diákokkal szembeni alapvető elvárások érvényesítése nem csupán a záróvizsgák feladata.**

Bölcs és felelősségteljes hozzáállást mutat, hogy a felhalmozódott probléma átmeneti időszakokra szóló kezelésére, ad-hoc lépések helyett, egységes és alaposan átgondolt megoldást keres a Rektori Konferencia. Önök pontosan tudják, hogy a felsőoktatás - társadalmi értékeket és elvárásokat tükröző - rendszerébe való bármilyen átmeneti beavatkozás óhatatlanul magában hordozza a képzett szakemberekkel szembeni alapelvárások szétzilálásának veszélyét. Pontosán tudják, hogy az átmeneti megoldások mily könnyen vezetnek kiskapuk állandósuló rendszerének kiépüléséhez. Ennek elkerüléséhez fontos az alapvető kérdések ismételt tisztázása:

Mi az ösztársadalmi célja, szerepe a felsőoktatás kimeneti követelményeként meghatározott idegennyelvtudásnak? Milyen intézményesített követelmények segítik ezen társadalmi elvárások hatékony, érdemi megvalósulását és milyen lépések, szabályok gátolják azt?

Ha a fentiekről világos képünk van, akkor nem csupán erre a valóban súlyos - becslések szerint 20-30 ezer embert érintő - problémára tudunk megfelelő választ adni, hanem több, évtizedek óta hurcolt ellentmondás kezeléséhez is közelebb kerülhetünk.

Önök úgy fogalmaztak „fontos, hogy a felsőoktatási intézmények egységesen kidolgozott követelmények szerint” teremtsenek lehetőséget a probléma kezelésére. Ez az egységes követelményrendszer már létezik. A nyelvtudás mérésének, a "nyelvi vizsgáztatásnak" az Önök által vezetett intézményekben dolgozó, külföldön is tekintélyt szerzett szakemberei pontosan tudják, hogy a nyelvhasználatot tudományos rendszerbe foglaló, Európa szerte egységes keret rendelkezésünkre áll. A valós idegennyelv-használati képesség egységes szemléletű leírásának és számonkérésének eszköze a Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER), ami közel egy évtizede már a magyar nyelvoktatási rendszer alapjait is meghatározza. A célként Önök által megjelölt egységes követelményrendszer számára sincs jelenleg más, szakmailag hiteles alternatíva.

Az Önök által vezetett intézmények többségében erre felkészült szakemberek munkájával létrehozott nyelvvizsgarendszerek működnek, melyek lehetőséget adnak a hallgatók idegennyelv-ismeretének tanfolyami képzéstől elkülönült, független, objektív, európai normák szerinti értékelésére. Átlátható, és az egyetemek számára szakmailag is vállalható megoldás a jelen helyzetben is csak ezen szaktudásra és a meglévő vizsgáztatási rendszerekre építve biztosítható.

Bízunk benne, hogy döntésüket, ajánlásukat a fentiek figyelembe vételével, saját nyelvoktatással és nyelvtudás-méréssel foglalkozó szakembereikkel konzultálva és egyetértésben hozzák meg. **Ha Önök egyúttal azt is felvállalják, hogy ajánlásaikkal kijelölik annak feltételeit, hogy a hallgatók a jövőben tanulmányaik szerves részeként találkozzanak a szakmájuk számára releváns idegen nyelvek**

használatával, hogy a nyelvismeret oktató és hallgató számára a tanulmányok megkerülhetetlen része legyen, akkor Önök ezzel annak alapjait is lefektetik, hogy hasonló, az alapvető társadalmi értékekkel és elvárásokkal szembemenő lépésekre többet ne legyen szükség.

Ebben az esetben döntésükkel nem problémakezelő kényszermegoldást kínálnak, hanem jövőt építenek.

2012. január 30.

Aláírók:

Dr. Csépes Ildikó, egyetemi oktató, Debreceni Egyetem;

Dr. Dávid Gergely, egyetemi oktató, nyelvtudásmérési szakértő, ELTE, a Nyelvvizsgáztatási és Nyelvtudásmérési Szakértők Országos Egyesületének elnöke;

Enyedi Ágnes, egyetemi oktató, ELTE;

Faragó Livia, MEd (Leeds) nyelvtanár, tanárképző tréner, közoktatási szakértő;

Dr. Fischer Márta, egyetemi adjunktus, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem;

Dr. Huszti Judit, Pécsi Tudományegyetem;

Dr. Király Zsolt, egyetemi oktató, ELTE;

Dr. Medgyes Péter, egyetemi tanár, ELTE;

Dr. Nádasy Ádám, nyelvész, egyetemi docens, ELTE;

Rádai Péter, nyelvpedagógiai szakértő, nyelvtanár, tanárképző tréner;

Rozgonyi Zoltán, nyelvoktatási és nyelvtudásmérési szakértő, az International House nemzetközi szakfelügyelője;

Salusinszky András, a Nyelviskolák Szakmai Egyesületének elnöke;

Dr. Sárvári Judit, egyetemi docens, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem;

Sipos Júlia, nyelvtanár, felnőttképzési és nyelvtudásmérési szakértő;

Tóth Ildikó, nyelvtanár, nyelvtudásmérési szakértő, Szent István Egyetem, Gödöllő;